

Друштвено предузеће „Утва–Радник” у стечају из Панчева огласило је продају имовине јавним прикупљањем понуда. То предузеће, између осталог, продаје спорна права на имовину – радничко одмаралиште у Водицама, код Шибеника, Република Хрватска, које има приземље и два спрата, укупне површине 632 квадратна метра, које се налази у Улици Ласана Анта Кабалера 51. Стечајни дужник власник је тог објекта на основу земљишта од 5. децембра 1994. године, којим је дефинисана расподела предузећа „Утва” из Панчева на правне следбенике.

Панчевачка „Утва” је само једно од многих српских предузећа која су некада имала своја одмаралишта у Хрватској, али до данас њихов статус још није решен. Наиме, само вредност зграда, станова и одмаралишта наших предузећа и општина у Хрватској, у тренутку распада СФРЈ, била је 1,8 милијарди евра. То су показале тадашње процене Републичке дирекције за имовину Србије. Рачуна се да је у Хрватској имовину оставило између 300 и 400 српских предузећа. Највећом имовином у тренутку распада СФРЈ располагали су Југобанка, „Генекс”, који је имао 37 станова и неколико хотела и одмаралишта, „Железнице Србије”, НИС с више од 30 бензинских пумпи, одмаралиштем и уделом у Јадранском нафтоводу, „Тигар”, „Путник”, „Центротекстил”, „ЕИ Ниш“, „Вино Жупа”, „Инекс”, „Утва”, „Синтелон”. Одмаралишта су имали и ПИК „Бечеј”, „Пионир” из Суботице, „Први мај” Пирот, „Кекец” из Суботице, крагујевачка „Застава”, „Сартид–Југометал”, „Житопромет”, „Машинопројект”... Многи српски градови имали су дечја одмаралишта у неким од хрватских приморских градова.

Многи хотели и одмаралишта који су били власништво српских предузећа су почетком деведесетих година прошлог века, одлуком Хрватског фонда за приватизацију, продати.

По подацима Хрватског фонда за приватизацију, 158 објеката српских предузећа је продато, десет додељено на коришћење, за 40 зграда и станова воде се спорови, а 91 објекат је слободан. До 2005. године око 20 српских фирми је за мале паре продало своје право на имовину у Хрватској да би узело какав-такав новац. Тако је и ПКБ продао своје некретнине у Хрватској, односно хотел и ресторан у центру Ровиња и зграде у Поречу. Предузеће „Партизански пут” продало је одмаралиште у Биограду.

Хрватска је још 1991. године донела Уредбу о национализацији српске имовине, којом је пренела власништво на државу. Међутим, по анексу Споразума о сукцесији имовине бивше Југославије, сва имовинска права морала су бити враћена на дан 31. децембар 1990. године, а тада су многа српска предузећа имала власништво над одмаралиштима, туристичким објектима и пословним простором. То пак није спречило Хрватску да имовину српских предузећа већим делом распрода, изда или остави да пропада током више од две деценије.

Спорно и 600.000 хектара земљишта

Осим имовине српских предузећа у Хрватској, спорна је и имовина Срба који су током рата протерани из „лепе њихове”. По информацијама некадашњег Комитета за расељена лица из 1995. године, Срби су у Хрватској имали 600.000 хектара земљишта, око 18 милиона квадрата грађевинског простора, 14 милиона стамбеног и четири милиона пословног.

Остали су и без 400.000 пољопривредних машина, 64.000 возила, 440.000 опремљених спаваћих и других соба, кухиња и купатила, 760.000 разних апарата и техничких уређаја, готово милиона грла стоке, на милиона чокота винограда...

Љ. Малешевић

(Дневник)